

Denumirea canalului media: Radio Europa Liberă MD, www.moldova.europalibera.org
Titlul ştirii: „Umanitatea, în mod sigur, va ieşi învingătoare, bineînțeles, cu prețul neființei multora dintre noi”

Data publicării: 4.04.2020

Categoria: coronavirus

Articol pozitiv/neutru/negativ: pozitiv

Rezumat: Interviu cu profesorul universitar Adrian Beliș, Catedra de anestezioologie și reanimatologie a USMF „Nicolae Testemițanu”, în contextul pandemiei noului tip de coronavirus.

Link: https://moldova.europalibera.org/a/umanitatea-%C3%AEn-mod-sigur-va-ie%C8%99i-%C3%AEnving%C4%83toare-bine%C3%AEn%C8%9Beles-cu-pre%C8%9Bul-nefiin%C8%9Bei-multor-dintre-noi-/30530010.html?fbclid=IwAR1dD-4ZpXb4zavBXVp7tIaiCv9M_0WkFfsOcaN_OgdqCkg5T1twyzLf0JE

**„Umanitatea, în mod sigur, va ieși
învingătoare, bineînțeles, cu prețul neființei
multora dintre noi”**

Doctorul Adrian Beliș

Jurnal Săptămânal la Europa Liberă cu Adrian Belii.

Născut la 28 mai 1975, la Chișinău. A studiat la Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” din Republica Moldova și la Facultatea de Medicină a Universității Angers, Franța. Doctorabilitate în științe medicale. Master în sănătate publică și în management. Deținător al diplomei europene de management al durerii EDPM. Profesor universitar la Catedra de anesteziologie și reanimatologie nr. 1 „Valeriu Ghereg”. Șef de departament clinic ATI al Institutului de Medicină Urgentă. Distins cu medalia „Nicolae Testemițanu” (2016) și diploma de onoare a Guvernului Republicii Moldova (2019).

Introducere. Jurnalul unei săptămâni de lucru pe timp de epidemie devine o sarcină dificilă atât din motivul unei șarje de lucru solicitante, multidisciplinare, cât și din cel al unui flux enorm de informație, care trebuie bine filtrată și sistematizată. Inspirația nu este la cote prea înalte pe un fundal general de alarmă și tensiune interioară. Timpul curge acum la altă scară, astfel că zilele săptămânii din jurnal nu coincid, neapărat, cu perioadele astronomice sau cu denumirile lor din calendar. Totuși, convențional, ele reflectă anumite evoluții. Așadar, fie că astăzi este...

Luni

Știrile precum că în China bântuie un virus misterios, care răpește multe vieți, nu mă afectează foarte mult. Este prea departe, în lume se întâmplă întotdeauna câte ceva, iar pe fundalul războaielor din Oriental Mijlociu, acest eveniment este clasificat drept un „fapt divers”. În Institutul de Medicină Urgentă, sunt în forfota activității obișnuite: vizite, consilii medicale, consultații, intervenții, resuscitări, ședințe – evenimente și procese care sunt, practic, fără diferențe semnificative față de cele descrise, în detaliu, în Jurnalul precedent. În schimb, în a doua jumătate a zilei, la Departamentul Știință a USMF „Nicolae Testemițanu”, activitatea este în toi. Fac parte din grupul de lucru care se ocupă de organizarea *Conferinței științifice internaționale, dedicate aniversării de 75 de ani de la fondarea Universității*. Se elaborează, *de novo*, site-ul conferinței, conceptul de organizare și desfășurare, locațiile sesiunilor, componența comisiilor științifice, publicațiile aferente, criterii, condiții, regulamente – un puzzle compus din sute de detalii, deocamdată amestecate, asamblarea căror într-o imagine integră cere numeroase ședințe și formarea de alte subcomisii și subgrupuri de lucru. Într-un târziu, scăpat din birou, ajung acasă. După cină, se poate de apucat, în sfârșit, de lucru. Acum, nu mă mai sustrage nimeni – poate doar câinele, care îmi pune, din când în când, botul pe genunchi, amintindu-mi că trebuie să-l scot afară.

Marți

Cursele aeriene, care străbat troposfera, își fac pe nesimțite treaba. Pe lângă pasageri, bagaje și mărfuri, ele mai transportă ceva invizibil, care va incendia, curând, întreaga planetă. Din Europa și până în Moldova, nu e decât două zile de mers cu rutiera. Coronavirusul a trecut nestingherit frontiera, apucându-se de vânat și pe aici. Strigătele de atenționare ale medicilor din China nu au fost auzite, la timp, în Europa. Strigătele de atenționare ale medicilor din Europa nu au fost auzite la timp, nici în Moldova. Strigătele disperate ale medicilor din Moldova, în general, nu au fost auzite de zeci de ani, darămîte acum. Revelație, surprindere, conștientizare, impas și îngrijorare este definiția zilei de marți. Începând cu ziua de miercuri, nimic nu va mai fi ca înainte.

Miercuri

Prioritățile și activitățile au devenit, brusc, cu totul altele. Institutul de Medicină Urgentă a fost desemnat drept „Spital strategic”, de rând cu alte 7 spitale care vor acorda asistență medicală pacienților infectați cu virusul COVID-19. Foarte curând, însă, toate spitalele se vor confrunta cu un aflux continuu de pacienți... Astăzi trebuie de făcut o sumedenie de lucruri, unul mai important decât altul. Activitatea paralelă, pe diverse fronturi, întreruptă de numeroase sunete de telefon, nu este foarte eficientă. Intuitiv, este clar ce avem de făcut. În primul rând, citirea și interpretarea critică a informației despre coronaviruș, căile și mecanismele lui de transmitere, dinamica epidemiologică, specificul bolii pe care o cauzează, tratamentele (care, de fapt, lipsesc) și despre măsurile de protecție la nivel instituțional, profesional, individual și comunitar. Publicațiile se trec rapid, pe diagonală, iar datele sunt, preponderent, descriptiv-empirice. În al doilea rând – reevaluarea, printr-o cu totul altă prismă, a tuturor capacitaților Departamentului de Anestezie și Terapie Intensivă: rezerva de resurse umane și starea de sănătate a fiecărui angajat, adrese, telefoane de contact. Se începe adaptarea Secției de reanimare la condițiile de securitate necesare pentru interacțiunea cu un agent infecțios virulent cu potențial letal. Magazinele sunt închise din motive de carantină, în consecință, alte spații ale spitalului devin donatoare de materiale necesare, care pot fi adaptate pentru „baricade”. Pregătirea secției constă în construirea de ecluze, spargere de pereti pentru crearea trecerilor noi, montarea rampelor de acces a pacienților, blocarea altor treceri, etanșeizarea ușilor, repararea camerelor de duș, evacuarea unor spații și servicii, devenite cu amplasare nepotrivită pentru noile circumstanțe. Împreună cu vicedirectorul, trec cu planul secției, desenat de mine, de nenumărate ori încolo și încوace, pe etajele noului bloc al spitalului. Simulăm situații și scenarii, ne închipuim circuitul pacientului, al personalului, zonarea spațiilor, marcarea locurilor, secvențele de îmbrăcare și dezbrăcarea echipamentelor de protecție personală. Facem ședințe de brainstorming cu colectivul. Fiecare își aduce contribuția cu idei, propunerii, acțiuni. Siguranța personală, salvarea vieții proprii și a concetățenilor se află, acum, în mâinile fiecărui dintre noi. Activitățile descrise continuă de mai multe zile. Au fost montate peste 20 de mașini de ventilare pulmonară artificială suplimentare, au fost instalate noi paturi, verificate conductele de oxigen, instalațiile de ventilare. Seara târziu, ajung acasă epuizat. O sticlă de Negru de Purcari, împărțită neproporțional cu partenera de viață, face mai calmă trecerea spre ziua de joi.

Joi

Ziua de joi începe cu o veste bună: vinăria Purcari donează Institutului de Medicină Urgentă o mașină de ventilare pulmonară artificială extrem de sofisticată. Este o donație generoasă – în alte circumstanțe era să o contemplăm în continuare doar la Expozițiile de tehnică medicală. De fapt, am fost surprins de mobilizarea grupurilor de inițiativă socială, a persoanelor individuale, a întreprinderilor private sau asociațiilor internaționale din Moldova. Mână de la mână, practic, din bănuțul văduvei, multe instituții medicale s-au dotat cu o parte din cele necesare.

Situatia din colectiv se tensionează din ce în ce mai mult. Calmarea spiritelor se obține cu dificultate, uneori prin ridicarea vocii. În primul rând, trebuie să-mi mențin calmul și să-mi țin în frâu propriile probleme și îngrijorări. Trebuie să devin un exportator de stabilitate. Informarea corectă, explicarea stării de fapt, accentuarea importanței și rolului fiecărui membru al colectivului ia foarte mult din timp. Persoanele care răspândesc panică sunt transferate pentru a activa în alte sectoare ale departamentului. Facem instruiriri practice (eșalonat, din rațiuni de siguranță) cu tot colectivul privind prelucrarea corectă a mâinilor, secvențele de îmbrăcare și dezbrăcare a echipamentului de protecție individuală. Aceste instruiriri vor salva multe vieți în viitorul imediat. Elaborarea de POS-uri (proceduri operaționale standardizate, instrucțiuni) și recomandări ocupă, de obicei, serile și nopțile. Medicii rezidenți sunt implicați plenar în această activitate, fiind împărțiți în echipe mai mici, care execută o misiune exactă, delegată. Cele elaborate se asamblează în documente finale, care sunt revăzute, discutate, optimizate cu colegii de la Catedră și implementate în practică. Paralel (a căta „paralelă”!), la Biroul OMS din Moldova, țin zilnic cursuri de instruire online pentru specialiștii ATI și pentru cei de alte specialități chirurgicale. Așa cum în țară au supraviețuit puțini specialiști în anestezie și terapie intensivă, colegii din alte domenii (chirurgie, traumatologie, ORL, neurochirurgie, ginecologie etc.) ne vor lua locul, după un timp, în unitățile de terapie intensivă. Până atunci, îi rugăm frumos să nu mai opereze în mod programat.

Vineri

Ziua de vineri începe cu ghinion: noaptea hoții mi-au furat oglinziile retrovizoare de la mașină (e în vîrstă pensionării, dar mai merge). Oginzile și acumulatoarele de la Toyota Prius sunt la mare căutare, aşa că automobilul face parte din categoria de modele cu risc sporit. Circul prin oraș cu fereastra deschisă, ca să pot privi în spate dacă nu vine vreo mașină. Dimineața, zi de zi, pe strada București, în drum spre serviciu, strada e plină de automobile. Responsabilitatea individuală privind limitarea circulației, autoizolarea, statul acasă, este joasă. Aplauzele de la balcoane aduc multe like-uri aplaudacilor și niciun beneficiu aplaudaților. Îmbrățișarea rудelor care demult nu au fost văzute, de rând cu monetizarea convingerilor religioase în locașele de cult devin, treptat, aliații progresului epidemic.

La Ministerul Sănătății, devin membru al Grupului de lucru care se ocupă de consolidarea rețelei de unități de terapie intensivă (UTI). Activitatea Grupului respectiv constă în evaluarea capacitaților existente ale UTI din republică și a potențialului lor de extindere, a necesarului de medicamente, consumabile, aparate pentru diferite scenarii de evoluție a situației. Observ, „pe viu”, intensitatea activității angajaților ministerului. Din cauza volumului mare de muncă, o parte rămâne „pentru acasă”.

Sâmbătă. Vestea că vom interna curând primul pacient a înghețat timpul pe loc. Din fericire, am reușit la timp cu pregătirile. Faptul că rezervele de echipamente de protecție se află la vedere calmează substanțial personalul. Primele echipe sunt îmbrăcate, își încep lucrul. Numărul de internări crește în progresie geometrică. Colegii care ies din tură au fețele brăzdate și învinețite de la măști și ochelari. Următorii îi înlocuiesc, din 4 în 4 ore. Ce medici și ce asistente avem! Adevărați eroi!

Continuarea zilnicului nu mai e pe lista necesară de activități. Trebuie să fiu alături de colegi.

Ziua de duminică este lăsată intenționat, „în alb”. O consider ca fiind ziua cea de odihnă, care va veni, în sfârșit, după săptămâni și săptămâni de luptă cu virusul. Umanitatea, în mod sigur, va ieși învingătoare, bineînțeles, cu prețul neființei multor dintre noi. Această duminică este pariu unei noi zile de Luni, în care vom respira mai ușor, fără măști pe față. Naiv ar fi să cred că această zi de luni va schimba lumea. Dar, sper că, cel puțin, nu vom mai fi sub supravegherea continuă a Ofițerilor de urmărire penală și în dizgrația statului. Sper că ziua respectivă ne va aduce curajul să formăm, noi însine, o atitudine pe potrivă față de cadrele medicale, un Sindicat al Cadrelor Medicale, un Colegiu al Medicilor, un Drept al Sănătății, o Asigurare a activității profesionale a lucrătorului medical, o avansare bazată pe cunoștințe, competențe, știință, bun simț și meritocrație... Pentru atunci, astăzi facem pariurile.